

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 12

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Engkultur

Oppskr. av: Olovurstad

(adresse): Gaustland

Fylke: N. Trondhøeg

Herad: Harren

Bygdelag:

Gard: Ustach

G.nr. 35 Br.nr. 122

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1) Namne eng var helst brukt om det som var innan gatin (gjerdet) Det ein slo uta gatin, uteng og myr var kalla slatt. Namne er ikkje kjend i slatt. Slatte, detiv; Slatti.

Det ein kalla eng var det skilna på. Var det mykje gras so kallast det Kjøkkeng. Var det mindre gras kallast det snaueng

Namme ökker er kjent, og brukt om eng som her vore opp til åker og vokse gras på.

Namme sluttavn er ikkje kjent.

2) Kvar somer millan våran og hag-
änn var det skikk å gang over alt eng å samle opp kvist å anna rusk som låg etter vintere. Det var kasta i store haugar og desse haugane kallast vathaugar. Dei var som oftast brendt op. Dette arbeidet kallast å rö.

3) Kaka råd for å få bort moser hadde dei ikkje, anna ein gjädsling. Det kunde ein fette gjädrel til

20
omur når våranna var gjort. Ho var
da brukt på enget. Det var helst same
gjædret som var brukt til det.

4/ I leida bort vatn frå varskjukt eng
var ikkje brukt. Heller ikkje a
vatne for eng.

5/ Sam sagt under punkt 3 var det bruk
same gjædret på eng. Det var same regel
bruk for all vintergjædret på åkeren.
I rebram var all gjædret bruk til
å gjædse rebram.

6/ Eng som var gjædsla var kalla
frøeng og høget var kalla frø-
høy.

7/ Ein vit ikkje om at kasa var sett
slit at det skulde sige frøvatn
frå dei og utover enget. Det
hende likevel at dei var standende
slit. Serleg då fjære. Enget nedan
for var da kalla dymn vatn.

8/ Det var vel helst om høsten etter
høyanna dei høyrte ut gjædret på
enget. Dei brukte vel dei same
reidskap som når dei gjædsla
åker.

9/ Biting av enget her var bruk
både høst og vår. Dei trudde
likevel at det ikkje var bra
å lata ut huskapen for tidleg
om våren. Om noka for skuld
forvand slepte ut huskapen i tidligast
laget sa se dei: "Glan stilli utkje
loddodoraan"

10/ Biting av slåtting om våren er
for det meste slutt.

11) Ein vit ikkje om at det vart gjort noko med å spreida den gjædrel samfall etter bitinga.

12) Sævidth ein vit var det regel å ha huskapen i hus om nattra. Frå 1850 vart det skikk å setja affe saumaffjar. For denne tid hadde dei haustsetra der dei hadde krøttera om hausten.

13) Endå om ein ikkje vit at slike innhegningar hev vore vanleg her i bygda so hev ein likevel namn på dei. Dei vart kalla kræ. På setervallen vart det stundom brukt grinni at sau og gjæt, men aldri at kyr.

14) Ein vit divene ikkje noko om kortids dei vart laga eller brukt.

15/16/17 vit ikkje

18) Ein vit om ein mann som hadde eit soore fjøs. Han var fra Nordli, og hadde vel skikken derifrå.

19) Sjå svarer under punkt 13.

20) I setra var alltid ein vall der ein spreidda gjædrel.

21) Ein vit ikkje om anna gjædrel en hurdyrgjædrel.

22) Frå eng som låg i skuggen so ikkje høyt turkast soar det vakleg å bera eller kjæra graset fram til ein stad der sola skien. Eng som låg slik i skuggen vart og er enno kalla ljøeng. Ein vit om namn som ljøskogman, ljømyra og ljødalen. Ordet fins

4.
i Årens ordbok, men ikke med
den same betydning som vi her har.

2518

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

2518

*N. J. A.
Karran*

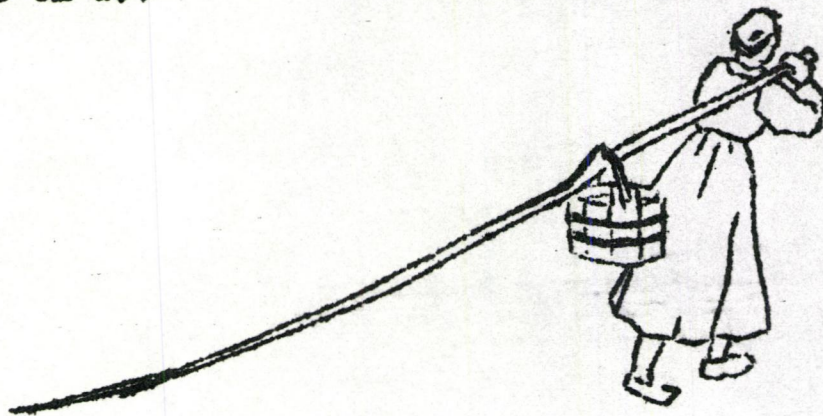
NORSK ETNO OG ISK GRANSNING
ADR. NORSK FOLKEMUSEUM
BYGDØY

2516

Ver gild og skriv svaret med blyant på same ark.

Tilleggsspørsmål til nr. 5 Vannbæring.

I Tinn i Telemark har ein for eit par mannsaldrar sidan bore vatn på ei lang stong. Ein bar den eine enden over aksla, den andre enden drog ein etter seg på marka. Taret hekk på stonga bak ryggen at den som bar (drog). Ein liten mothake på stonga gjorde at handtaket på bøtta ikkje gleid. Stonga var såpass mjuk at vatnet ikkje skvampa over. Utanom denne opplysninga kjenner ein no denne metoden berre frå Värmland i Sverige. Det kan henda at det tidlegare har vore meir vanleg å bera vatn på denne måten. Hugsar nokon i Dykkar bygd noko om det ?

Tilleggsspørsmål til nr. 12.

Finst det noko opplysning om at ein brukar eller har bruka fiskebein og fiskehovud til brensel ?

Har ein bruka kumøkk til brensel ?

*Det sam er spurd om ovanfor er ikkje kjend
her i bygda.*

Ola Krestad